

॥ ३८ ॥ इतिशांति० आप० नैल० भारतभा० षष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६० ॥ ७ ॥ सर्वमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ नेति मातरमतिक्रम्याश्रमोन सर्वेष्वप्याश्रमेषु मातापालनीयैव तत्त्याग
पुनश्चपरिपप्रच्छभीष्मंधर्मभृतावरं ॥ ततःप्रीतःसचोवाचतस्मैसर्वंकुरुद्वहः ॥ ३८ ॥ इति० शांति० आप० दमकथनेषष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६० ॥
भीष्मउवाच सर्वमेतत्तपोमूलंकवयःपरिचक्षते ॥ नत्यतप्ततपामूढःक्रियाफलमवाप्नुते ॥ १ ॥ प्रजापतिरिदंसर्वतपसैवास्तृजत्प्रभुः ॥ तथैववेदानृषयस्तप
साप्रतिपेदिरे ॥ २ ॥ तपसैवससर्जान्नफलमूलानियानिच ॥ त्रील्लोकांस्तपसासिद्धाःपश्यंतिसुसमाहिताः ॥ ३ ॥ औषधान्यगदादीनिक्रियाश्चविविधास्त
था ॥ तपसैवहिसिद्ध्यंतितपोमूलंहिसाधनं ॥ ४ ॥ यदुरापंभवेत्किंचित्तत्सर्वतपसोभवेत् ॥ ऐश्वर्यमृषयःप्राप्तास्तपसैवनसंशयः ॥ ५ ॥ सुरापोसंमतादायीभ्रूण
हागुरुतल्पगः ॥ तपसैवसुतमेननरःपापात्प्रमुच्यते ॥ ६ ॥ तपसोबहुरूपस्यतैस्तैर्द्वारैःप्रवर्ततः ॥ निवृत्त्यावर्तमानस्यतपोनानशनात्परं ॥ ७ ॥ अहिंसासत्यवचनं
दानमिन्द्रियनिग्रहः ॥ एतेभ्योहिमहाराजतपोनानशनात्परं ॥ ८ ॥ नदुष्करतरंदानान्नातिमातरमाश्रमः ॥ त्रैविद्येभ्यःपरं नास्ति संन्यासःपरमंतपः ॥ ९ ॥ इंद्रि
याणीहरक्षंतिस्वर्गधर्माभिगुप्तये ॥ तस्मादर्थेचधर्मेचतपोनानशनात्परं ॥ १० ॥ ऋषयःपितरोदेवामनुष्यामृगपक्षिणः ॥ यानिचान्यानिभूतानिस्थावराणि
चराणिच ॥ ११ ॥ तपःपरायणाःसर्वेसिध्यंतितपसाचते ॥ इत्येवंतपसादेवामहत्त्वंप्रतिपेदिरे ॥ १२ ॥ इमानीष्टविभागानिफलानितपसःसदा ॥ तपसाशक्यते
प्राप्तुं देवत्वमपिनिश्चयात् ॥ १३ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिआ० तपःप्रशंसायांएकषष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६१ ॥ ७ ॥ युधिष्ठिरउवाच
सत्यंधर्मप्रशंसंतिविप्रर्षिपितृदेवताः ॥ सत्यमिच्छाम्यहंश्रोतुंतन्मेब्रूहिपितामह ॥ १ ॥ सत्यंकिंलक्षणंराजन्कथंवातदवाप्यते ॥ सत्यंप्राप्यभवेत्किंचकथंचै
वतदुच्यतां ॥ २ ॥ भीष्मउवाच चातुर्वर्ण्यस्यधर्माणांसंकरोनप्रशस्यते ॥ अविकारितमंसत्यंसर्ववर्णेषुभारत ॥ ३ ॥ सत्यंसत्सुसदाधर्मःसत्यंधर्मःस
नातनः ॥ सत्यमेवनमस्येतस्यंहिपरमागतिः ॥ ४ ॥ सत्यंधर्मस्तपोयोगःसत्यंब्रह्मसनातनं ॥ सत्यंयज्ञःपरःप्रोक्तःसर्वसत्येप्रतिष्ठितं ॥ ५ ॥ आचारानिहस
त्यस्ययथावदनुपूर्वशः ॥ लक्षणंचप्रवक्ष्यामिसत्यस्येहयथाक्रमं ॥ ६ ॥ प्राप्यतेचयथासत्यंतच्चश्रोतुमिहार्हसि ॥ सत्यंत्रयोदशविधंसर्वलोकेषुभारत ॥ ७ ॥
सत्यंचसमताचैवदमश्चैवनसंशयः ॥ अमात्सर्यंक्षमाचैवहीस्तितिक्षानसूयता ॥ ८ ॥ सत्यसंन्यासिनोप्ययोगात् नास्तिदानसमागतिरितिपाठांतरेस्पष्टएवार्थः ॥ ९ ॥ १० ॥
॥ ११ ॥ १२ ॥ इमानिमक्षत्रादीनि सुकृतांवाएतानिज्योतीषियन्क्षत्राणीतिश्रुतेः ॥ १३ ॥ इतिशां० आप० नै० भा० एकषष्ठ्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६१ ॥ ७ ॥ सत्यमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥